

N:o 19.

Af Herr S. Johnson i *Hvetlandu: Angående förhöjning af tullen å alla i tulltaxan under rubriken æther och æther spirituosus samt æther-arter uppförda ämnen.*

Svenska tull-lagstiftningen, som på de senare åren undergått betydliga och tidsenliga förändringar, besitter dock en hel del oegentligheter, hvilka man för den svenska industriens skull har alla skäl att önska fortast möjligt måtte borttagas. Till dessa beklagliga missförhållanden torde i första rummet den sak höra, vis-à-vis hvilken jag vågat hänvända mig till Riksdagen.

Under en lång följd af år har Riksdagen ansett sig böra oafbrutet höja tull och skatt på sprit. Härom torde väl vara föga att säga, men märkligt förefaller det dock att kemiska preparat, hvilka hafva spriten till råämne, icke undergått samma förändringar, utan gå under betydligt lindrigare tull, och sålunda utgöra ett tacksamt fält för utländsk speculation. För att häri, om möjligt, åstadkomma en förändring till det bättre vill jag för Riksdagen påvisa några mera i ögonen fallande egendomligheter och missförhållanden, hvilka närmast hafva sin grund i den olika tullbehandlingen af sprit och spritpreparat.

Om man då först tager i betraktande det spritpreparat, som kanske både är det viktigaste och mest outhärliga, nemligen æthern, och låter detta tjenstgöra såsom exempel för de öfriga, framställer sig sjelfniant följande, som för industrien torde hafva rätt stor betydelse.

Till en början bör då anmärkas, att all æther beredes af sprit, ej af råbrännvin. Nu beräknas vid inköp af sprit priset efter 46 procent

styrka, då deremot råbränvin eger 50 procent (4 procent anses nemligen bortgå vid reningen), och följdén blir då den, att, då man i allmänhet använder 92-procentig sprit, 1 liter af denna motsvarar 2 liter råbränvin; redan detta en reducering af 8 procent, som ger sig ganska kämbart till känna vid ætherförsäljningen. Af 92-procentig sprit erhålles vid ändamålsenlig beredning 60 procent ren æther. Då nu skatten på sprit är 40 öre pr liter, blir densamma naturligtvis för 100 liter 92-procentig sprit (motsvarande 200 liter bränvin) kronor 80; tullen å samma sprit, förvandlad i æther (= 60 liter se ofvan), är kronor 72. Här uppkommer således en skilnad af 8 kronor. Gäller det ett parti af 100 liter, blir skilnaden i följd häraf 13,80. Ännu större blir differensen, när det gäller sjelfva sprittullen. Denna är 60 öre pr liter och beräknas då alltid efter en halt af 50 procent. Å 100 liter 92-procentig sprit blir tullen 110,40 kronor, då deremot tullen å 60 liter æther, motsvarande 100 liter sprit, endast blir 72 kronor. Skilnaden blir här 38,40 kronor. Gäller det 100 liter æther, blir skilnaden i följd häraf kronor 64. Hvilken oerhörd orättvisa, som här gör sig gällande, är allt för uppenbart för att vidare behöfva påvisas, och att någon konkurrens med utlandet under dylika förhållanden ej kan uppkomma är lika tydligt. Detta hvad sjelfva tullen och skatten beträffar. Må det nu tillåtas något litet tala om tillverknin-gen och hvad utsigt, som kan finnas att i Sverige upptaga konkurrens med utlandet.

Nu beredes så väl æthern som alla æther-arter — alla dessa senare hafva samma natur som æthern och kunna därför afhandlas i samband med den — af nästan endast inhemska råämnen, och är spriten den ojemförligt viktigaste faktorn. I utlandet är spriten i allmänhet 10 procent billigare än hos oss, skatten oberäknad, och följdén är den, att särskildt tyskarne häri göra mer än goda affärer. Tager man nu i beräkning, att importen af dessa varor belöper sig till cirka 120—130 tusen kronor årligen och möjligen ej obetydligt deröfver, inses ganska lätt, hvilken indirekt inkomst det vore för staten att genom höjning af tullen behålla denna summa inom landet. Den direkta vinsten kanske ej precis blefve större för staten, men mindre kan den naturligtvis ej blifva, då i omnämnda fall hvad som erhöles i tull inginge i bränvinsskatten. Äfven ur en annan synpunkt synes skäl vara till tullförhöjning å ofvannämnde artiklar. Skulle nemligen Sveriges apotekare vid inköp af æther från utlandet vilja kringgå lag och författning, vore detta dem en lätt sak. I handeln finnes nemligen ett nästan tullfritt tekniskt preparat, »kollodium», beredt af i syror

preparerad bomull, som sedan blifvit löst i æther och sprit. (Se svenska Pharmacopéén). Nu låter det sig väl tänka att införskrifva ett mera ætherhaltigt kolloidium i st. f. æther och sedan genom en mycket enkel distillation fränskilja æthern.

Till sist vill jag fästa Riksdagens uppmärksamhet på, att tullen å æther blifvit satt då bränvinsskatten utgjorde 80 öre pr kanna, och sedan dess ej blifvit ändrad. Redan detta tyder på att en förändring torde vara väl behöflig. Äfven vill jag nämna, att i min hemort redan en fabrik i mindre skala blifvit anlagd i och för æthertillverkning, hvilken fabrik, efter hvad som måste framgå af min motion, endast kan arbeta under särdeles ogynsamma förhållanden.

På grund af hvad nu blifvit andraget, får jag vördsamt anhålla, det Riksdagen ville besluta,

att å alla i tulltaxan under rubriken »æther» och »æther spirituosus», samt »æther-arter» uppförda ämnen tullen måtte höjas från nuvarande kronor 1,20 pr liter till kronor 1,80 pr liter, eller hvad Riksdagen i detta afseende annars kan finna skäligt, samt att, om bränvinsskatten ytterligare höjes, tullen å dessa varor måtte höjas i proportion härtill, och att »kolloidium» måtte blifva hänfördt till »æther».

Stockholm den 26 Januari 1885.

S. Johnson
från Jönköpings län.